

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măracineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 92
din 02.06.2010**

Dosar nr.: 456/2009

Petiția nr.: 10158 din data 16.11.2009

Petent: M C

Reclamat: K C

Obiect: lezarea dreptului la demnitate personală

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. M C , cu domiciliul în
ap.22

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. K C , cu domiciliul în

II. Obiectul sesizării

2.1. Sesizarea petentului vizează afirmații adresate de partea reclamată ce lezează dreptul la demnitate personală, în opinia sa, pe motivul categoriei socio-profesionale.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 10158 din 16.11.2009, petentul solicită constatarea existenței unei fapte de discriminare săvârșită prin imputarea unor afirmații exprimate prin cuvinte jignitoare de către partea reclamată, pe criteriul categoriei socio-profesionale, de genul: "hai să te văd ce ai să îmi faci milițian împuțit", "s-a terminat cu miliția comunistule", "milițian comunist", "tovarășa blondă comunistă". Petentul se consideră hărțuit de partea reclamată care, în mod abuziv, a depus mai multe plângeri împotriva sa.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare plângerii adresate, prin adresa cu nr. 10351 din 23.11.2009 s-a solicitat punctul de vedere al părții reclamate cu privire la obiectul plângerii. Prin adresa cu nr. 10781 din 09.12.2009 s-a comunicat la dosar punctul de vedere.

4.2. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare.

4.3. Prin adresa cu nr. 528 din 19.01.2010 a fost citat petentul. Prin adresa cu nr. 527 din 19.01.2010 a fost citată partea reclamată. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 23.02.2010. La termen părțile au fost prezente. Petentul și-a susținut petiția, astfel cum a fost formulată, iar partea reclamată a susținut punctul de vedere depus la dosar.

4.4. Prin rezoluția nr. 4 din 23.02.2010 s-a dispus efectuarea de investigații. În data de 08.04.2010, părțile din dosar au făcut precizări în raport de aspectele sesizate și s-au depus înscrisuri. Petentul a depus la dosar copia unei înregistrări audio, reprezentând discuția avută cu un agent de poliție în urma celor sesizate. Raportul de investigație a fost depus la dosar.

4.5. În perioada 28 noiembrie 2009 – 22 aprilie 2010, Colegiul CNCD s-a aflat în imposibilitate de a organiza deliberări. Urmare încetării succesive a mandatelor a 6 membrii în Colegiul CNCD, s-a declanșat procedura de numire de către Parlamentul României, potrivit art. 22 alin. 2 și art. 24 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Prin Hotărârea Parlamentului nr. 27/20.04.2010 publicată în Monitorul Oficial nr. 265 din 22.04.2010 au fost numiți noii membri ai Colegiului CNCD. Dosarul nr.456/2009 a fost soluționat în data de 02.06.2010.

V. Susținerile părților

Susținerile petentului

5.1.1. Petentul susține că a fost hărțuit continuu într-un mod obsesiv de către vecinul său, domnul K C. Acesta a făcut nenumărate plângeri la poliție împotriva sa, în care era acuzat de tot felul de fapte cum că i-a răsturat stupii de albine, i-a omorât câinele, menite să-l discrediteze în fața agenților de poliție și în fața vecinilor.

5.1.2. Punctul culminant al întregului conflict s-a desfășurat pe data de 22.10.2009 când a intrat peste petent în curte cu un ciocan în mână și i-a adresat următoarele cuvinte "hai să te văd ce ai să faci milițian împuțit", "s-a terminat cu miliția comunistule", "milițian comunist", iar către soția sa "tovarășa blondă comunistă". Petentul arată că a depus plângere la poliție în care a arătat toate evenimentele conflictuale ce avuseseră loc de-a lungul timpului. În timp ce polițistul citea sesizarea, petentul a observat pe biroul comandantului postului un proces verbal pe numele M C. Polițistul îl sancționase cu suma

de 200 lei amendă fără a i se aduc la cunoștință și astfel din victimă devine contravenient.

5.1.3. Petentul mai arată că fiul acestuia este alergic la înțepătura de albine și trăiește o adevărată dramă datorită stupinei reclamatului care îi hărțuiește și își amplasează stupii la câțiva cm de gardul de plasă care le desparte proprietățile.

5.1.4. În concluzie, petentul îl acuză pe reclamat de discriminare, hărțuire, victimizare și solicită sancționarea acestuia cu amendă.

Sustinerile părții reclamate

5.2.1. Reclamatul susține că de la înființarea stupinei și până în prezent nu a avut nicio reclamație, conviețuind într-o bună înțelegere cu toți vecinii. La stabilirea vecinătății, familia M a contestat actele sale de proprietate, afirmând că nu are dreptul la 2100 mp, ci numai la 1400 mp invocând un act fals.

5.2.2. Petentul susține că familia M a început să-i facă reclamații la primărie, la Direcția sanitar-veterinară, la Poliție, motivând că deține prea multe familii de albine. În urma cercetărilor făcute de organele sus-menționate, a reieșit că acesta se încadrează în normele legale de a practica această nobilă îndeletnicire.

5.2.3. De asemenea, reclamatul susține că familia M, în data de 22.10.2009, a pus o grămadă de crengi pe partea de teren ce îi aparține și au intrat cu par în mână amenințându-l că-l omoară. În urma acestui incident, petentul a fost sancționat de poliție. În concluzie, reclamatul susține că de la apariția acestei familii liniștea între vecini s-a deteriorat.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.2. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul

egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași text (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente sus menționate.

6.3. Din acest punct de vedere, Colegiul reține că petentul invocă vătămarea drepturilor sale prin modalitatea în care partea reclamată i s-a adresat în data de 22.10.2009, când a intrat în curtea casei sale cu un ciocan în mână și i-a spus: "hai să te văd ce ai să îmi faci milițian împuțit", "s-a terminat cu miliția comuniste". Petentul arată că tot partea reclamată s-a deplasat la postul de poliție și a pozat în victima, venind împreună cu agentul de poliție P. D. În fața polițistului, i s-a adresat cu apelativul "milițian comunist" iar soției cu apelativul "tovarășa blondă comunistă". Petentul arată că fiul său este alergic la înțepătura de albine și trăiește o adevărată dramă datorită stupinei părții reclamate care îl hărțuiește și amplasează stupii la câțiva centimetri de gardul de sârmă care le desparte proprietățile. Orientează gurile stupilor spre proprietatea lor în ciuda explicațiilor cu privire la situația fiului, care ar putea muri de la o banală înțepătură de albină.

6.4. Partea reclamată arată că este membru profesionist al Asociației Crescătorilor de Albine, este înregistrat în registrul agricol al primăriei și se încadrează în normele legale privind apicultura. Arată că nu a avut nicio problemă cu vecinii în legătură cu stupii de albine, până la momentul la care s-a mutat în vecinătatea proprietății sale familia petentului. Petentul a contestat actele sale de proprietate și l-a obligat să mute gardul cu 2 metri în interiorul curții sale, amenințându-l că îl va purta prin tribunale. Petentul a făcut numeroase plângeri la Primăria Călugăreni, la Direcția sanitar-veterinară, la poliție cu privire la stupii de albine. În legătură cu incidentul reclamat, arată că în data de 22.10.2009 familia petentului l-a împiedicat să continue montarea gardului, i-a adresat injurii și a încercat să îl lovească. A făcut plângere la poliție și s-a deplasat un agent de poliție. În ceea ce privește afirmațiile imputate precizează că acestea sunt neadevaruri fabricate. El doar a precizat că petentul "strică imaginea poliției", prin comportamentul pe care îl are ca fost polițist "cu apucături de milițian".

6.5. Coroborând aspectele reținute obiectului sesizării, astfel cum este formulată, Colegiul Director se raportează la prevederile art. 2 alin. 5 din O.G. nr.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Potrivit art. 2 alin.5 "Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv". Hărțuirea reprezintă o formă de discriminare, introdusă de legiuitorul român în procesul de transpunere a prevederilor Directivei Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului

egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000, și prevederile Directivei Consiliului 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament, în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, publicată în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L303 din 2 decembrie 2000.

6.6. În acest sens, reținem că în materia legislației nediscriminare, astfel cum este transpus aquis-ul communautaire, pentru a ne găsi în situația unei fapte de hărțuire este necesară întrunirea cumulativă a elementelor constitutive acesteia. Astfel, fapta de hartuire se circumstantiază într-un comportament care poate îmbraca diferite forme. Formularea textului cuprinde sintagma „orice comportament”. Sintagma „orice comportament” denotă intenția legiuitorului de a cuprinde o arie largă de comportamente, și nu una restrictivă, ceea ce permite reținerea unor calificări diferite în practică, și care pot să varieze de la caz la caz, circumscrise sub forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, gesturi, acte sau fapte etc. Mobilul sau cauza comportamentului este determinat de un criteriu interent, care este în mod expres prevăzut de legiuitor, într-o listă neexhaustivă, având în vedere că textul de lege prezintă într-o enumerare cu caracter determinat criteriul de „rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenența la o categorie defavorizată, vârsta, handicap, statut de refugiat ori azilant”. Caracterul neexhaustiv este dat de însăși sintagma „sau orice alt criteriu” alăturată criteriilor exprese. Sintagma „sau orice alt criteriu”, practic oferă posibilitatea reținerii oricărui alt element nespecificat de lege, dar care este materializat ca fapt determinant în săvârșirea formei de discriminare denumita ca hărțuire.

6.7. Manifestarea comportamentului pe baza oricăruia dintre criteriile prevăzute de lege „duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. Acest element constitutiv al hărțuirii, permite reținerea acelor comportamente care, chiar dacă nu au fost săvârșite cu intenție, produc efectul de realizare al unui cadru definit ca „intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”. Acest aspect este cu atât mai evident cu cât însăși Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică, definește hărțuirea în art. 2 alin.3 ca „un comportament nedorit pe bază de etnie sau rasă care are ca scop sau ca efect violarea demnității unei persoane și crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensiv.” Includerea hărțuirii ca formă de discriminare în aquis-ul communautaire și transpunerea acestuia în legislația națională este extrem de importantă. Discriminarea nu se manifestă per se, doar sub forma unor prevederi normative sau practici, dar și sub forma comportamentelor care crează un impact asupra mediului în general, variind de la violența fizică la remarci sau afirmații cu caracter rasist, până la ostracizare generală. Această formă de discriminare aduce atingere demnității sub aspect psihic și emoțional persoanelor aparținând unei minorități sau alteia (vezi „A comparison between the EU Racial Equality Directive and the Starting Line” in I.Chopin and J.Niessen, The Starting line and the Incorporation of the Racial Equality Directive into

National Laws of the EU Member States and Accession States, 2001, pag. 26, 27.).

6.8. Colegiul constată că este sesizat cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, ceea ce presupune, în primă instanță, constatarea existenței afirmațiilor și în ultimă instanță constatarea conținutului afirmațiilor, sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată. Referindu-ne la afirmații care pot face obiectul unor plângeri deduse soluționării, astfel cum Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a statuat în jurisprudența sa, este necesară constatarea existenței/inexistenței afirmațiilor precum și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite. Astfel, utilizarea unor sintagme precum „țigan/țigani”, „rom/romi”, „homosexuali”, „sidos” „cioară/ciori”, etc., referitoare la anumite categorii de persoane trebuie analizate contextual raportate la întreg, având în vedere modul și locul în care au fost făcute, motivul, declarațiile, articolele, publicațiile, titlul articolelor cât și conținutul acestora, punctele de vedere ale celor care le-au scris sau prezentat, modul și contextul în care au fost făcute precum și impactul, efectul acestora (în acest sens, Hotărârea nr. 212 din 02.09.2005 privind folosirea expresiilor „homosexual”, Hotărârea nr.323 din 28.11.2005, privind afirmații de genul „romi expulzați... Ei ne fac de râs...”, Hotărârea nr.9 din 17.01.2006 privind folosirea expresiilor „țigani”, Hotărârea nr. 165 din 06.06.2006 privind afirmații la adresa minorității maghiare, Hotărârea nr.251 din 07.06.2006 privind afirmații de genul „cioară” și altele).

6.9. Raportat la obiectul petiției și înscrisurile aflate la dosar, sub aspectul probelor, Colegiul trebuie să se raporteze la susținerile petentului și la susținerile părții reclamate. Înscrisurile depuse de ambele părți vizează fotografii ale stupilor de albine, o adeverință medicală ce confirmă factorii alergeni ai fiului petentului, un certificat medical prin care se atestă diagnosticul părții reclamate, copii după actele de înregistrare și atestare a părții reclamate privind stupii de albine, actele normative aplicabile în această materie, copii ale plângerilor părții reclamate către poliție, copii ale răspunsurilor adresate de autorități la plângerile petentului precum și copie după acțiunea înregistrată la Judecătoria Giurgiu de către petent împotriva părții reclamate având ca obiect obligarea la mutarea stupinei. De asemenea, la dosar s-a depus copie după înregistrarea audio a discuției purtate cu agentul de poliție chemat la fața locului, să cerceteze aspectele sesizate de partea reclamată, din 22.10.2009.

6.10. Luând act de susținerile părților, Colegiul nu poate reține din ansamblul situației de fapt, a înscrisurilor existente dosarului și a înregistrării audio, probe de natură a atestă afirmațiile petentului în sensul celor cuprinse în plângerea formulată, în speță: ”milițian îpuțit”, ”s-a terminat cu miliția comunistule”, ”milițian comunist” sau ”tovarășă blondă comunistă”. Înregistrarea audio a conversației avute de petent cu agentul de poliție nu confirmă și nici nu infirmă adresarea expresis verbis a acestor afirmații imputate, neputând fi coroborate cu orice alte elemente probatorii.

6.10. Colegiul Director subliniază faptul că dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane. Tratatul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop însă și în situația în care nu vizează, poate avea ca efect, umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Tratând pe cineva mai puțin favorabil datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Însă raportat la dosarul în speță, Colegiul nu poate reține din ansamblul situației de fapt și a înscrisurilor aflate la dosar, probe în sensul reținerii incidenței prevederilor art. 2 alin.5 din O.G. nr.137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. În privința faptelor sesizate nu se pot reține mijloace de probă care să determine incidența art.2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. clasarea dosarului;

3. se va răspunde petentului în sensul celor hotărâte;

4. o copie a hotărârii se va transmite părților: M C cu
domiciliul în ; K C , cu domiciliul
în

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Președinte

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

PANFILE Anamaria – Membru

POP Ioana Liana – Membru

VASILE Alexandru Vasile – Membru

Data redactării 21.06.2010

Hotărâre Redactată. G.D., tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.